

ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล
และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จังหวัดชุมพร

ปิยะธิดา แฉ่เขียว^{1*}

อธิวัฒน์ รัตนวงศ์แหะ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนจำแนกตามอัตลักษณ์ทางเพศ และ ระดับชั้น และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 241 คน จากโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จังหวัดชุมพร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และแบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้ง 4 ด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.49) รองลงมา ด้านความกตัญญู ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.72) ด้านความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.60) และด้านใฝ่รู้ ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 S.D. = 0.58) อยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมจริยธรรมของระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 สูงกว่า ชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .395 และ 4) ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .426

คำสำคัญ: การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล, ลักษณะมุ่งอนาคต, การควบคุมตน, พฤติกรรมเชิงจริยธรรม

Received: November 29, 2023, Revised: January 10, 2024, Accepted: January 22, 2024,

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

*Corresponding author; email. Piyathidaekhiaw@gmail.com

² อาจารย์ ดร., คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Relationship between Rational Parenting and the Future-oriented and Self-control Characteristics with Ethical Behaviors of Higher Secondary School Students in a Government School, Chumphon Province

Piyithida Laekhiaw ^{1*}

Ahhiwat Rattanawongkhae ²

Abstract

This study aims to 1) examine the level of ethical behaviors of students, 2) compare the ethical behaviors of students classified by gender identity and grade level, and 3) explore the relationship between rational parenting and future-oriented and self-control characteristics with the ethical behaviors of students. Participants were 241 high school students from a government school in Chumphon Province. Instruments were a personal information questionnaire, a rational parenting questionnaire, a future-oriented characteristics questionnaire, a self-control questionnaire, and an ethical behavior questionnaire. Statistics used in the data analysis included frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, one-way analysis of variance, and Pearson's correlation coefficient. Findings revealed that 1) the ethical behavior level of high school students was high in all four domains. The highest mean was honesty ($\bar{x} = 4.38$, SD = 0.49), followed by gratitude ($\bar{x} = 4.38$, SD = 0.72), discipline and responsibility ($\bar{x} = 4.01$, SD = 0.60). and the desire for knowledge ($\bar{x} = 3.71$, SD = 0.66). The ethical behavior of secondary school students was ($\bar{x} = 4.10$, SD = 0.58), indicating high ethical behavior. 2) Female high school students had higher ethical behavior than male students at .01 statistically significant level. The ethical behaviors of high school students in grade 6 were higher than grade 4 at .01 statistically significant level. 3) Rational parenting has a positive relationship with ethical behavior at a .01 statistically significant level with a correlation coefficient equal to .395, and 4) future-oriented and self-control characteristics had a positive relationship with ethical behaviors at a .01 statistically significant level with a correlation coefficient of .426.

Keywords: Rational parenting; Future-oriented style; Self-control; Ethical behaviors

Received: November 29, 2023, **Revised:** January 10, 2024, **Accepted:** January 22, 2024,

¹ Undergraduate student of the faculty of Psychology, Kasem Bundit University

*Corresponding author; e-mail: PiyathidaLaekhiaw@gmail.com

² Ph.D., Faculty of Psychology, Kasem Bundit University

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาจริยธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ค่านิยมของคนในสังคม ได้แก่ การบริโภค วัตถุนิยม วัฒนธรรมเหล่านี้เกิดขึ้นในสังคมที่เจริญแล้วประเทศไทยได้มีการพัฒนามากขึ้นและได้รับเอากระแสวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา มาก เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือของเยาวชน การติดต่อและรู้จักกันทางอินเทอร์เน็ต เป็นสิ่งที่นิยมกันมากในบรรดานักเรียนนักศึกษา นับเป็นวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่ในการนิยมใช้สิ่งของเพื่อความสะดวกทันสมัยโดยที่ประโยชน์ที่แท้จริงของสิ่งของเหล่านั้น คือเพื่อการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจที่ต้องการความรวดเร็ว และได้ประโยชน์ทางธุรกิจ ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจากการใช้โทรศัพท์มือถือและการติดต่อทางอินเทอร์เน็ตมีมากมายไม่ว่าจะเป็นในหมู่วัยรุ่น หรือ มิจฉาชีพต่าง ๆ ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ด้วยเทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้ผู้บริโภคตกเป็นทาสเทคโนโลยีโดยไม่รู้ตัวค่านิยมรักสนุก ชื่นชอบความสนุกสนานจนเกินขอบเขตเกินสภาพของตน ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินล้นพ้นตัวค่านิยมการบริโภคของคนไทยนิยมความร่ำรวยและค่านิยมใช้ของจากต่างประเทศ เกิดเป็นความนิยมในวัตถุหรือเรียกว่าวัตถุนิยมเพิ่มมากขึ้น หากการกระทำใดที่เป็นการกระทำที่ไม่ดีไม่สุจริต เพื่อให้ได้มาในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นปัญหาจริยธรรมในสังคมซึ่งมีมากมายหลายปัญหาในปัจจุบัน (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2551) จริยธรรมจึงเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดี ถูกต้อง โดยมีคุณธรรมที่ได้สะสมอยู่ในใจเป็นรากฐาน แต่การที่มีคุณธรรมในใจ มีค่านิยมดี ๆ ไม่เพียงพอที่จะทำให้อุบัติการทำความดีละเว้นความชั่วได้อย่างจริงจัง

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงถึงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น (สุภาพร พิศาลบุตร, 2549) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประการ เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกทางหนึ่งคือ พฤติกรรมในสถานที่ที่ยั่ววนใจ หรือสถานที่ที่ยั่วให้บุคคลกระทำความผิดกฎเกณฑ์เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ที่ยั่วเชิงการโกงสิ่งของ เงินทองหรือคะแนน การลักขโมย และการกล่าวความเท็จ เป็นต้น ซึ่งอาจรวมเรียกว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์ ซึ่งผู้มีจริยธรรมสูง ย่อมงดเว้นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์นี้ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลควรให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม การศึกษาด้านอื่นๆ ของจริยธรรม จึงเป็นเพียงเพื่อให้เข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ ของบุคคลเท่านั้น

ในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การกำหนดหลักจริยธรรมในสังคม ยกย่องคุณค่าของความประพฤติและการครองตนให้อยู่ในครรลองของความประพฤติที่ดั่งงามด้วยจิตสำนึกมโนธรรมของตนเองอย่างสมบูรณ์ การพัฒนาจริยธรรม ต้องพัฒนาคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของสังคม การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ รู้จักควบคุมตนเอง ชัดเกลากิเลส ลดความเห็นแก่ตัว ลดเล็ก ละคร ความโลภ โกรธ หลง พฤติกรรมและจริยธรรมนี้อันมีลักษณะของความไม่เห็นแก่ตัวแสดงให้เห็นถึง พฤติกรรมการเสียสละที่เป็นคุณธรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลที่สามารถพัฒนาส่งเสริมได้ด้วยความตระหนักรู้เข้าใจ มีเหตุผล บุคคลจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ได้ด้วยคุณลักษณะของความเป็นคนดี

คือการยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมผสานกับการเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อนำตนให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้โดยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้สามารถประสานพลังในทางสร้างสรรค์กับบุคคลอื่นกลุ่มชุมชนรวมทั้งสังคมส่วนรวมได้ (สุรียพร แซ่เอี้ยบ และพลพจน์ เชาว์วิวัฒน์, 2561)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามโมเดลต้นไม้อจริยธรรมของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการศึกษาของ วัลย์ลดา ภาวภูตานนท์ (2560) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีองค์ประกอบหลักของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 องค์ประกอบหลัก และมี 14 ตัวบ่งชี้ ซึ่งตัวบ่งชี้ด้านพฤติกรรมจริยธรรม ประกอบไปด้วย การดูแลสุขภาพ การทำงาน การขยันเรียน การเป็นพลเมืองที่ดี การอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาสังคม นอกจากนี้การศึกษาของสารัช ม่วงสัมฤทธิ์ (2559) พบว่า ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และการมีลักษณะมุ่งอนาคต ก่อเกียรติ ประวัติ (2557) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทำนองเดียวกันจากการศึกษาค้นคว้าของพินิตา ม่วงสุวรรณ (2561) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ด้วยความสำคัญของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและผลการวิจัยที่ผ่านมาดังที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จังหวัดชุมพร เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อไป โดยผู้วิจัยมองว่า ความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาด้านจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทยเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างตระหนักรู้ว่าสิ่งใดควรกระทำสิ่งใดไม่ควรกระทำ และช่วยให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถดำรงชีวิตในสังคมท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากจริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์ของการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ที่ถูก ที่ควร และสังคม ให้การยอมรับสนับสนุน เพื่อการลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยและเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสันติสุข ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาองค์ความรู้ของตัวแปรด้านอัตลักษณ์ทางเพศและระดับชั้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษานำไปพัฒนาต่อไปด้วยเหตุนี้จริยธรรม อันมีความสำคัญต่อสังคมไทยในปัจจุบัน จึงควรปลูกฝังให้แก่บุคคลโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งกำลังมุ่งเน้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตน นอกจากนี้ในอนาคตยังต้องเจริญเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในสังคม ซึ่งควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สังคมและเยาวชนรุ่นต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนจำแนกตามอัตลักษณ์ทางเพศ และระดับชั้น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับ

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างกัน (ชาย หญิง เพศทางเลือก) มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน
2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (Rational parenting) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาใช้การอธิบายเหตุผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมพฤติกรรมที่ทำแล้วเป็นประโยชน์ โดยต้องมีเหตุผลเพียงพอและผลของการกระทำนั้นไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนรับฟังความคิดเห็น หรือข้อโต้แย้ง มีการให้รางวัลและการลงโทษที่สมเหตุสมผล

2 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (Future-oriented and self-control) หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ถึงเป้าหมายในอนาคต มีการวางแผนดำเนินการเพื่อจะประสบความสำเร็จในอนาคต เล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถกำกับตนเองให้กระทำหรือไม่กระทำการบางอย่างได้อย่างเหมาะสมรวมถึงการอดทนรอคอยเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

3 พฤติกรรมเชิงจริยธรรม (Ethical Behaviors) หมายถึง การกระทำที่แสดงให้เห็นว่ามีหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตน ให้อยู่ในคุณงามความดีเป็นการกระทำสิ่งที่ดีหรือที่เหมาะสมไม่กระทำในสิ่งที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม ตามบรรทัดฐานของสังคมซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่นในสังคมทำให้บุคคลสามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี โดยแบ่งพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความใฝ่รู้ หมายถึง การกระทำเพื่อที่จะให้ได้รับความรู้ กล่าวคือ การแสวงหาความรู้ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน มีความกล้าแสดงออกที่จะหาความรู้ มีนิสัยรักการอ่าน การมีความพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งความรู้ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ รวมถึงการเพิ่มพูนความสามารถ เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีและเป็นคนเก่ง

2) ด้านความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบของสังคมโดยไม่กระทำการใดที่ขัดต่อกฎกติกาและมารยาทของสังคมนั้น ๆ และมีความตั้งใจเพียรพยายามในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้สำเร็จลุล่วงและสามารถยอมรับหรือแก้ไขผลที่ตามมาจากการกระทำดี และการกระทำไม่ดีเหล่านั้นได้

3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติตนตรงไปตรงมาตามความเป็นจริง โดยไม่ทำการทุจริต ทั้งทางร่างกาย วาจา ใจ ไม่ว่าจะเป็นการไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่ใช้วิธีโกงการสอบ

ไม่พูดในสิ่งที่ไม่เป็นความจริงหรือยังไม่แน่ใจว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องจริง รวมถึงไม่คิดหลอกตนเองหรือคิดหลอกผู้อื่นให้เข้าใจผิด

4) ด้านความกตัญญูทเวที หมายถึง การสำนึกในบุญคุณแก่ผู้อื่นที่เคยกระทำดีแก่ตน รวมถึงการกระทำที่แสดงถึงความเคารพและตอบแทนพระคุณต่อผู้ที่เคยกระทำดีแก่ตน ไม่ว่าจะเป็ น บิดามารดาเลี้ยงดู ครูอาจารย์ และผู้ที่เคยให้ความช่วยเหลือ โดยการให้ในสิ่งที่ต้องการและเป็นประโยชน์เหล่านั้น

4. อັ ตลั กษณั ททางเพศ หมายถึง การรับรู้เพศของบุคคลนั้นที่มีต่อตนเองว่า มีความเป็นเพศใดในกลุ่มทางเพศของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ โดยที่แต่ละสังคมมีกลุ่มทางเพศที่แตกต่างกัน ออกไป ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับเพศกำเนิด เช่น ผู้ชาย ผู้หญิง และ เพศทางเลือก

5. ระดับชั้น หมายถึง ระดับชั้นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี (3 ระดับชั้น) แบ่งออกเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และ มัธยมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จังหวัดชุมพร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 367 คน (ข้อมูลจาก http://www.muanglangsuang.ac.th/datashow_20794 ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จังหวัดชุมพร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 241 คน ทั้งนี้จากการเปิดตารางของเครซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Early W. Morgan, 1970 อ้างถึงใน อีรุฑฒิ เอกะกุล, 2543) การเก็บกลุ่มตัวอย่างจะต้องไม่น้อยกว่า 191 คน ซึ่งการเก็บกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เก็บข้อมูลได้เกินกว่าจำนวนที่เปิดตารางกลุ่มตัวอย่าง จึงเป็นการเก็บกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า และใช้วิธีสุ่มเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) จากประชากรทั้งหมด (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้แบบสอบถามของศิริินยา จีระเจริญพงศ์ (2556) โดยลักษณะแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่ จริงมากที่สุด (5) จริงมาก (4) จริงปานกลาง (3) จริงน้อย (2) จริงน้อยที่สุด (1) และแบบสอบถามฉบับนี้ของศิริินยา จีระเจริญพงศ์ (2556) ได้หาค่าความเชื่อมั่นไว้แล้วซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

2.2 แบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้แบบสอบถามของสารัฐ ม่วงสัมฤทธิ์ (2559) โดยลักษณะแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง น้อยครั้ง ไม่เคยเลย และแบบสอบถามฉบับนี้ของสารัฐ ม่วงสัมฤทธิ์ (2559) ได้หาค่าความเชื่อมั่นไว้แล้วซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

2.3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 12 ข้อ โดยการหาโดยการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงของเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนี

ค่าความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) มีค่าระหว่าง 0.2 ขึ้นไปนำไปใช้ได้ ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) มีค่าระหว่าง -.032-0.687 และค่าความเที่ยงของแบบวัดโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.847

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย กับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 241 คน จากโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จังหวัดชุมพร โดยผู้วิจัยดำเนินการใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และแบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมจำแนกตามอัตลักษณ์ทางเพศปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามอัตลักษณ์ทางเพศ (N =241)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	4.29	2.15	6.66**	.002
ภายในกลุ่ม	238	76.61	.32		
รวม	240	80.90			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบการพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามอัตลักษณ์ทางเพศพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ และเนื่องจากการทดสอบ Homogeneity of Variances ด้วยสถิติ Levene มีค่าเท่าเทียมกัน จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นรายคู่จำแนกตามอัตลักษณ์ทางเพศ (N =241)

อัตลักษณ์ทางเพศ	จำนวน	\bar{x}	ทางเลือก		
			ชาย	หญิง	ทางเลือก
			3.85	4.21	4.28
ชาย	78	3.85	-	0.36***	0.43
หญิง	153	4.21	-	-	0.07
ทางเลือก	10	4.28	-	-	-

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนเพศอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามชั้นปีปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามระดับชั้น (N =241)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	4.29	2.15	6.66**	.002
ภายในกลุ่ม	238	76.61	.32		
รวม	240	80.90			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ และเนื่องจากการทดสอบ Homogeneity of Variances ด้วยสถิติ Levene มีค่าเท่าเทียมกัน จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe โดยการเปรียบเทียบรายคู่ ปรากฏผลตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ (N =241)

ระดับชั้น	จำนวน	\bar{x}	มัธยมศึกษาปีที่ 4	มัธยมศึกษาปีที่ 5	มัธยมศึกษาปีที่ 6
			3.96	4.12	4.30
มัธยมศึกษาปีที่ 4	96	3.96	-	0.16	0.34**
มัธยมศึกษาปีที่ 5	87	4.12	-	-	0.18
มัธยมศึกษาปีที่ 6	58	4.30	-	-	-

* *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากกว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานข้อที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (N =241)

ตัวแปร	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	.395**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .395 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (N =241)

ตัวแปร	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	.426**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .426 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากกว่าเพศชายและเพศทางเลือก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์สิงห์แดง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตตำบลเชียงกลม อำเภอบางบาล จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเพศต่างกันมีพฤติกรรมจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสังฆรักษ์จรัญ จุ่นดีวงศ์ และลยุ่ง วีระนาวัน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธสังกตคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเพศต่างกันมีพฤติกรรมจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างกันมีพฤติกรรมจริยธรรมแตกต่างกัน โดยนักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้หญิงจะมีสมองส่วนหน้า (Frontal Lobe) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิดที่มีความจุมากกว่าผู้ชาย และผู้หญิงมักใช้สมองส่วนนี้กระตุ้นระบบ Limbic ซึ่งเป็นสมองซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ขณะที่ผู้ชายมักใช้ก้านสมอง (Brain Stem) ซึ่งเป็นสมองเพื่อความอยู่รอด กระตุ้นระบบ Limbic นอกจากนี้ที่บริเวณเปลือกสมองของผู้หญิงจะมีเซลล์ประสาทมากกว่าผู้ชาย ทำให้ผู้หญิงเป็นคนช่างคิด และมักจะใช้อารมณ์ในการตัดสินใจมากกว่าผู้ชาย ด้วยเหตุนี้จึงพบว่า สมองของผู้หญิงจะใช้พลังงานกลูโคสสูงกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจะมีสมอง Temporal Lobe ค่อนข้างใหญ่กว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงมีทักษะการฟัง ความเข้าใจภาษา รวมถึงการพูดดีกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจะมีสมอง Hippocampus ซึ่งทำหน้าที่เก็บความจำต่อเหตุการณ์ ที่มีขนาดใหญ่กว่าผู้ชาย ดังนั้น ผู้หญิงจึงจดจำเรื่องราวต่างๆ ได้มากกว่าและสามารถระลึกถึง เหตุการณ์เก่า ๆ ที่สะท้อนจิตใจได้ดีกว่าผู้ชาย โดยผู้ชายมักจะเก็บความทรงจำในภาพรวมหรือเหตุการณ์สำคัญ ๆ ในขณะที่ผู้หญิงมักจะจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์และ

อารมณ์ความรู้สึกในขณะนั้น (อิรดา สุวัฒน์ศรี, 2566, ออนไลน์) อาทิเช่น ขณะที่ผู้หญิงพบเจอเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น คนทำของตก คนหลงทาง หรือคนที่กำลังประสบปัญหาต่าง ๆ ทำให้เกิดอารมณ์เห็นอกเห็นใจและอยากเข้าไปช่วยเหลือบุคคลนั้น ๆ รวมถึงการใช้คำพูดปลอบโยนให้สถานการณ์เหล่านั้นเบาบางลง เพศหญิงจึงอาจมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้มากกว่าเพศชาย นอกจากนี้สังคมและวัฒนธรรมดั้งเดิมได้แบ่งบทบาทของเพศชายและเพศหญิงให้แตกต่างกันมาก โดยถือว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแกร่งมีพลังกำลังมาก ควรทำหน้าที่ดูแลปกป้อง และคุ้มครองสังคม สังคมจึงยกย่องผู้ชายในฐานะบทบาทของผู้คุ้มครอง ส่วนผู้หญิงนั้นเป็นเพศอ่อนแอ มีความนุ่มนวลละเอียดอ่อน ผู้หญิงจึงทำหน้าที่สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวและอบรมเลี้ยงดูบุตร (คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562, ออนไลน์) สังคมจึงคาดหวังให้ผู้หญิงแสดงออกทางพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพราะพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีความสำคัญต่อสังคม และประเทศชาติ อย่างไรก็ตามด้วยปัจจัยทางกายวิภาคสมองของตามเพศกำเนิด ทำให้สมองของผู้หญิงมีความแตกต่างจากของผู้ชาย ซึ่งส่งผลให้ผู้หญิงมีความเห็นอกเห็นใจและอ่อนไหวทางอารมณ์สูงกว่าผู้ชาย ส่วนด้านความหลากหลายทางเพศของบุคคลนั้นเกิดจากแนวโน้มความเป็นไปได้ 4 ประเด็นคือ พันธุกรรม ฮอโมน สภาพแวดล้อมทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยพันธุกรรมมีอิทธิพลอยู่ร้อยละ 32 และจากสภาพแวดล้อมของครอบครัวร้อยละ 25 (ธนาวุฒิ สิงห์สถิตย์, 2565)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน โดยนักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากกว่าเพศชาย และพฤติกรรมจริยธรรมของเพศทางเลือกกับเพศอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระกิตติสุพัฒน์ภรณ์ (บุญเพิ่ม ตอนเจดีย์, 2557) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิสรา ศิลานุกิจ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนต่างระดับชั้นมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ย่อมมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์มากกว่า เป็นผู้ใหญ่กว่า มีความรับผิดชอบมากกว่า และมีวุฒิภาวะในการใช้ชีวิตมากกว่า

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือปีที่ 5 ซึ่งวุฒิภาวะในที่นี้ หมายถึงการเจริญเติบโตของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายเกิดขึ้นกับบุคคลตามลำดับขั้นและเป็นไปตามธรรมชาติจนถึงจุดสูงสุด มีผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความพร้อมที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับวัย (เต็มศักดิ์ คทวณิช, 2546) อีกทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาจจะผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการช่วยเหลือสังคม อาทิ การเข้าร่วมโครงการปลูกป่าของนักเรียนที่เริ่มกู้ กยศ. การไปทำกิจกรรมอาสาที่โรงพยาบาลเพื่อเก็บผลงานในการเรียนต่อ และการทำงานกลุ่มร่วมกันในชั้นเรียน โดยพฤติกรรมเหล่านี้อาจจะปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และมักเป็นกิจกรรมที่มักเกี่ยวข้องกับ การช่วยเหลือสังคม ส่งผลให้การแสดงออกทางพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิด ของแบนดูรา (Bandura, 1925 อ้างถึงใน เต็มศักดิ์ คทวณิช, 2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ในสภาพธรรมชาติมากกว่าในห้องทดลอง โดยเน้นที่ การเรียนรู้จากการลอกเลียนแบบและผลของพฤติกรรมในอดีตเนื่องจากแบนดูรา มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ของมนุษย์จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านตัวบุคคลซึ่งมีทั้งความคิด ความเชื่อ และความคาดหวังของบุคคล (P) 2) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (B) 3) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมหรือบุคคลรอบตัว (E) ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันการนำเอาสิ่งที่อยู่ภายในตัวของบุคคล มาเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งแวดล้อม(E) ในที่นี้ก็คือสังคมจากการเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ทางสังคม อาทิ กิจกรรมทำบุญตักบาตรอาหารแห้ง กิจกรรมทำความสะอาดโรงเรียนในตอนเช้า และบริจาคสิ่งของและหนังสือเรียน ให้น้อง ๆ ที่ขาดแคลน ด้วยวุฒิภาวะและการรับรู้ของตัวบุคคลตามช่วงวัย ทำให้เกิดการพัฒนาเรียนรู้(P) ซึ่งอาจจะส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม(B) ตามมา

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างกัน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .395 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสารัช ม่วงสัมฤทธิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมาก จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมาก แต่ในทางตรงกันข้ามหากได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลน้อยก็จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลคือการอบรมเลี้ยงดูที่มารดาบิดาแสดงความรัก ให้ความสนใจให้ความอบอุ่นแก่เด็ก

และอธิบายเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจสนับสนุนกิจกรรม ต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมพฤติกรรมที่ทำแล้วเกิดประโยชน์ฝึกให้เด็กได้รู้จักคิดรู้จักหัดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองผู้ให้เด็กมีความอดทนและมีความพยายาม รับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งมีการให้รางวัลและการลงโทษอย่างเหมาะสมส่งผลให้เด็กมีเหตุมีผลรู้จักให้ความร่วมมือกับผู้อื่นมีความอดทนเพียรพยายามและ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ (พินิตา ม่วงสุวรรณ, 2561) โดยผู้ใหญ่ต้องการสร้างบุคลิกภาพให้เด็กมีน้ำใจเอื้ออารีช่วยเหลือผู้อื่น จึงอยู่ที่ว่าผู้ใหญ่ต้องทำตัวแบบแก่เด็กด้วยการแสดงพฤติกรรมเอื้ออารีช่วยเหลือผู้อื่นให้เด็กได้เห็นอยู่เสมอ และไม่ใช่ว่าเฉพาะพฤติกรรมช่วยเหลือเท่านั้น ที่เด็กจะเลียนแบบ แต่เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมอย่างอื่นด้วย เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว และการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาครอบครัว เป็นต้น (สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2546) เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมจริยธรรมของแต่ละคนเป็นผลมาจากการอบรมกล่อมเกลาของครอบครัว รวมถึงสังคมที่แวดล้อมด้วย ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการอบรมมาดีแม้ว่าจะอยู่ในชั้นปีที่ต่ำกว่าก็อาจมีพฤติกรรมจริยธรรมสูงเท่ากับนักเรียนในชั้นปีที่สูงกว่าได้ การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงออกถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะบิดามารดาจะเป็นตัวแบบที่สำคัญที่สุด ที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดังนั้นบิดามารดาจึงต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กครอบครัวจะเป็นที่กำเนิดของการอบรมสั่งสอน เด็กให้มีความประพฤติที่ดีงามเพราะบิดามารดา และผู้ปกครอง สามารถให้รางวัล หรือลงโทษเด็กก็ได้ นอกจากนี้เซอร์ล็อกได้ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และผู้ปกครองแต่ละแบบจะมีอิทธิพลในการสร้างบุคลิกภาพ และนิสัยของเด็กในอนาคต คือด้านที่บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูประเภทใช้เหตุผล ผลของการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือเด็กจะมีอิสระมีเหตุผล รู้จักให้ความร่วมมือกับผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมาก ก็จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมาก

สมมติฐานข้อที่ 4 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .426 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพินิตา ม่วงสุวรรณ (2561, น. 57) ได้ศึกษาเรื่อง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ลักษณะมุ่งอนาคต กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนคลองกุ่ม (มีสุวรรณอนุสรณ์) ผลการศึกษาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้งโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิจัยที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากหน้าที่บุคคลจะมีการรับรู้ของมนุษย์ด้านการดำรงชีวิตอย่างมีจุดหมาย โดยสามารถคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของผลดีหรือผลเสีย หรือแก้ไขปัญหา

ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในการกระทำ หรือละเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตน เพราะเล็งเห็นผลเสีย ที่จะเกิดตามมาทั้งแก่ตน และผู้อื่นในภายหลังให้ปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายต่าง ๆ ในอนาคตของตนเองได้อีกทั้งลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ในขั้นที่ 4 ความพึงพอใจของความต้องการได้รับการยกย่องโดยทั่ว ๆ ไป เป็นความรู้สึกและทัศนคติของความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า การมีพลังกำลัง การมีความสามารถ และความรู้สึกว่ามีชีวิตอยู่อย่างมีประโยชน์และเป็นบุคคลที่มีความจำเป็นต่อโลก ในทางตรงกันข้ามการขาดความรู้สึกต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ย่อมนำไปสู่ความรู้สึกและทัศนคติของปมด้อยและความรู้สึกไม่พอเพียง เกิดความรู้สึกอ่อนแอและช่วยเหลือตนเองไม่ได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นกรับรู้ตนเองในทางนิเสธ (Negative) ซึ่งอาจก่อให้เกิดความรู้สึกขาดกลัวและรู้สึกว่าตนเองไม่มีประโยชน์และสิ้นหวังในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของชีวิต และประเมินตนเองต่ำกว่าชีวิตความเป็นอยู่กับการได้รับการยกย่อง และยอมรับจากผู้อื่นอย่างจริงจังมากกว่าการมีชื่อเสียงจากสถานภาพหรือการได้รับการประจบประแจง การได้รับความนับถือยกย่องเป็นผลมาจากความเพียรพยายามของบุคคล และความต้องการนี้อาจเกิดอันตรายขึ้นได้ถ้าบุคคลนั้นต้องการคำชมเชยจากผู้อื่นมากกว่าการยอมรับความจริงและเป็นที่ยอมรับกันว่าการได้รับความนับถือยกย่อง มีพื้นฐานจากการกระทำของบุคคลมากกว่าการควบคุมจากภายนอก ส่วนในขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนาชีวิตของตนเองให้สมบูรณ์ (Self-Fulfillment) รู้จักค่านิยม ความสามารถและมีความจริงใจต่อตนเอง ประารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดของตนเอง มีสติในการปรับตัว เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต และเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและน่าตื่นเต้น กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเองเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบ ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพ อาจกล่าวได้ว่าจุดสูงสุดของความต้อการนั้น คือ ความสมบูรณ์แบบในชีวิตหรือเรียกได้ว่าอยากเป็นทุก ๆ อย่างที่อยากเป็นในฐานะมนุษย์คนหนึ่งที่สามารถจะเป็นได้ โดยมาสโลว์เชื่อว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาขีดความสามารถและใช้มันอย่างเต็มที่ เพื่อไปสู่ความสมบูรณ์แบบมากที่สุด โดยการที่จะมาสู่ในขั้นนี้ได้ นั้นมนุษย์ต้องได้รับการตอบสนองจากทั้ง 4 ขั้นอย่างดีที่สุดก่อน ซึ่งบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนก็จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมร่วมด้วย

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โดยนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมาก จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมาก

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. สรุปสาระสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ค้นพบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น โดยปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย อัตลักษณ์ทางเพศ และระดับชั้น มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม กล่าวคือ ไม่ว่าเพศชาย เพศหญิง หรือเพศทางเลือก มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แตกต่างกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สูงกว่านักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำหรับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา-สังคมประกอบไปด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมาก ก็จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนปานกลางก็จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาค้นคว้าผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ดังนั้นผู้ปกครอง หรือ บิดามารดาตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ควรส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล อาทิ ปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ตามการ ตัดสินใจของเด็กโดยไม่มีการกำหนดขอบเขต ไม่เรียกร้องหรือควบคุมพฤติกรรมเด็ก และพยายามใช้เหตุผลกับเด็ก แต่ไม่มีอำนาจในการควบคุม อีกทั้งผู้ปกครอง คุณครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ควรปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะมุ่งอนาคต ตั้งแต่วัยเด็กโดยการฝึกทักษะ EF หรือ Executive Functions ทักษะการบริหารจัดการตนเองขั้นสูง เป็นกระบวนการทางความคิดระดับสูงของสมองส่วนหน้าที่มีความเกี่ยวข้องกับความ คิด ความรู้สึก และการกระทำ เป็นทักษะที่ทุกคนต้องใช้และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในชีวิต รวมถึงทำให้เด็กมีการควบคุมตน ในการใช้ชีวิต อาทิ เพิ่มกิจกรรมวิ่งรอก ฝึกให้เด็ก ๆ รู้จักอารมณ์ของตนเอง และเสนอทางเลือกให้เด็ก ๆ เพื่อให้เด็ก ๆ ฝึกการยอมรับเงื่อนไข ข้อตกลง

เอกสารอ้างอิง

- ก่อเกียรติ ประวดี. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายนาเวศวิทยาคม กรุงเทพมหานคร. โครงการงานพิเศษทางจิตวิทยา ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยา). มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2562). *Gender Role – บทบาททางเพศ*. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2566. จาก <https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/gender-role>.
- ชนิสรา ศิลาณุกิจ. (2550). การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารวิจัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ*. (พิมพ์ครั้งที่2). ไทเนรมิต กิจ ฮันเตอร์ โพรเกรสซิฟ
- เต็มศักดิ์ คทวนิช. (2546). *จิตวิทยาทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่2). ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธนาวุฒิ สิงห์สถิตย์. (2565). สุขภาพจิตและความหลากหลายทางเพศของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1. *วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธิดา สุวัฒน์ศรี. (2566). *ศักยภาพของสมองระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย*. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2566.

- จาก <https://www.novabizz.com/NovaAce/Physical/สมองผู้หญิงกับผู้ชาย.htm>.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- นิพนธ์ สิงห์แดง. (2557). *พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตตำบลเชียงกลม อำเภอบ้านด่าน จังหวัดเลย*. สารนิพนธ์. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2551). *จริยธรรมธุรกิจ: Business ethics (พิมพ์ครั้งที่2 ปรับปรุงใหม่)*. ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- พนิตา ม่วงสุวรรณ. (2561). *การอบรมเลี้ยงดู แบบมีเหตุผล ลักษณะมุ่งอนาคต กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนคลองปลัดดัน (มีสุวรรณอนุสรณ์)*. โครงการพิเศษทางจิตวิทยา ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยา). มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- พระครูสังฆรักษ์จรัญ จุ่นดีวงศ์ และลุงวีระนาวิณ (2553). *พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระกิตติสุวณานาภรณ์ (บุญเพิ่ม ดอนเจดีย์). (2557). *พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พิภพ วงษ์เงิน. (2549). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. กศ.บ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น (1977) จำกัด
- วัลย์ลดา ภาภูตานนท์ (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามโมเดลต้นไม้อจริยธรรมของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สารัช ม่วงสัมฤทธิ์. (2559). *การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แรงจูงใจฝาสัมฤทธิ์ กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*. โครงการพิเศษทางจิตวิทยา ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยา). มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). *จิตวิทยาสังคมและทฤษฎีการประยุกต์* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2549). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 18). วิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่นจำกัด.
- สุรียพร แซ่เอี้ยบ และ พลพจน์ เชาววิวัฒน์. (2561). *การเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านจิตสาธารณะในสังคมไทยด้วยหลักสังคหวัตถุ*. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์* 13(38): 1-14